

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan osavuosikatsaus 1.1. - 31.7.2024

KULILK 28.08.2024 § 52
7/02.02.01/2024

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2024 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan omistajaohjausjaostolle sekä lauta- ja johtokunnille kuukausittain. Ensimmäinen raportti lautakunnalle laaditaan helmikuun lopun tilanteesta.

Osavuosikatsaukset laaditaan maalisi-, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja tulosten lisäksi myös strategian avainmittareiden sekä toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan talouden toteuma tammi-heinäkuussa 2024 palvelualueittain:

	2024	2023
Kulttuuripalvelut	58,5 %	59,4 %
Liikuntapalvelut	56,4 %	56,7 %
Yhteensä	57,6 %	58,3 %

Yhteenveto:

Talousarvioon on tehty muutos, minkä kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.6.2024 § 50. Kunta-alan virka- ja työehtosopimuksen mukaisen kehittämisohjelmaerän ja järjestelyvaraerän varaukset kohdistettiin vuoden 2024 talousarviossa keskitetysti yleishallintoon, josta edellä mainitut muutokset kohdennettiin tulosalueille.

Tässä muutoksessa kohdistetaan virka- ja työehtosopimuksen mukaiset kehittämisohjelma- ja järjestelyvaraerät vastuualueille (lisäys 107 000 euroa). Lisäksi tarkennetaan työttömyysvakuutusmaksuja, koska ne alentuivat odotettua enemmän (pienennys 122 000 euroa). Areenan testaus- ja mittausaseman muutostyöt toteutetaan käyttötalouden projektina talousarviossa arvioidun investoinnin sijaan (100 000 euroa). Muutettu talousarvio lautakunnan alaisille tulosalueille on esitetty osavuosikatsauksen taloudelliset ja määrälliset tavoitteiden taulukon MTA sarakkeessa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 17.6.2024 § 50 investointeihin teknisluonteiset muutokset. Investointimenoja pienennetään liikuntapalveluissa 100 000 eurolla. Lisäksi vuodelle 2023 varattu museon trukin investointi (23 000 euroa) siirtyi vuodelta 2023 vuodelle 2024.

Kulttuuripalveluissa talouden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena. Liikuntapalvelujen talousarvion ennustetaan toteutuvan noin 0,4 M€ ylijäämäisenä, koska jäähallin remontti valmistuu odotettua myöhemmin.

Palvelualueiden alkuvuoden keskeisin toiminta:

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden ensimmäinen vuosipuolisko kesäkausineen on toteutunut hienosti. Toiminta on ollut vireää ja monipuolista sekä asiakasnäkökulmasta tarkasteltuna erittäin saavutettavaa. Toimintaa on sopeutettu kauden edetessä siten, että kulttuuripalveluiden vaikuttavuus on säilynyt, mutta talouden raamissa on pysytty.

Kumppanuussopimuslaisten toiminnallinen ja tuloksellisuuteen liittyvä raportointi suoritettiin 15.6.2024 kuluvan vuoden osalta, mikä näkyy talouden luvuissa, kun avustuksista on jaettu etupainotteisesti tälle vuodelle jo 88,8 %. Tämänhetkiset

kumppanuussopimukset ovat voimassa kolmivuotiskauden eli 2023–2025 vuosille.

Yhteistyötä on tiivistetty niin kaupunkiorganisaation sisällä kuin ulkopuolisten toimijoiden kanssa, mikä luo laajempaa otetta kulttuuripalveluiden toimintoihin.

Yleinen kulttuuritoiminta ja lastenkulttuurikeskus:

Kulttuurisen yhteistyön kokonaisuuteen kuuluvat pääsymaksuttomat kulttuuritupsahdukset ovat kulttuurialan ammattilaisten toteuttamia kaikille avoimia esityksiä, osallistavia työpajoja sekä eri taiteenlajien toteutuksia Joensuun alueella. Toukokuussa järjestettiin mm. Kati Häyrisen Ilon pirkahduksia draamatyöpajoja, Johanna Turusen Maisemamaalausta joen varrella, Tiina Miettisen Muistojen kerääjä -yhteisötaideteoksen työpajoja sekä OSK Pohjois-Karjalan Kansanteatterin Dolores-yhtyeen esiintymisiä. Tupsahduksista Nukketeatteri Annoksen esityksiä toteutettiin yhteistyössä seutukirjaston kanssa ja yhdistettynä kansainvälisen perheiden päivän ympärille. Kulttuuritupsahdukset jatkuvat syyskaudella 2024.

Kulttuuriavustuksiin kuuluu suurimpana kokonaisuutena kulttuurin kumppanuussopimukset (215 000 €), joita on vuosille 2023–2025 myönnetty 21 kumppanille. Kumppanuuksien ensimmäinen raportointin mukaan kumppanit ovat vuonna 2023 järjestäneet erityyppisiä tapahtumia, konsertteja, näyttelyitä, työpajoja jne. yhteensä 1 973 kappaletta ja niissä on ollut 413 170 kävijää.

Kulttuuripalvelut on osatoteuttajana IHKU kulttuurihyvinvointia ikämiehille-hankkeessa. Hankkeessa on kevään aikana toteutettu mm. kulttuurialan ammattilaisille kohdennettu kilpailutus kulttuurisisällöistä ikämiehille. Tässä kilpailutuksessa yleinen kulttuuritoiminta on toiminut asiantuntijana mm. valmistelussa ja arvioinnissa. Lisäksi tärkeä osa kulttuuripalveluiden IHKU-hanketoimintaa on tiedonvälitys kaupungin ja muiden toimijoiden kulttuuritarjonnasta ja yhteisöllisistä tapahtumista.

Yleinen kulttuuritoiminta vastaa Joensuun kaupunkikeskustassa toteutettavien kansalaisjuhlien koordinoinnista. Sotien 1939–1945 Joensuun perinnetoimikunnan kanssa on sovittu työnjako juhlien järjestämisestä ja juhlien talous kulkee yleisen kulttuuritoiminnan budjetin kautta. Tänä vuonna Sotien 1939–1945 Joensuun perinnetoimikunta on järjestänyt kansallisen veteraanipäivän ja kaatuneitten muistopäivän juhlallisuudet Joensuun kaupunkikeskustassa. Lisäksi kokeiluna järjestettiin kansallisen veteraanipäivän juhla yläkoulun oppilaille. Yleinen kulttuuritoiminta tekee myös jatkuvaa yhteistyötä kaupungin osallisuuden ja viestinnän yksiköiden kanssa liittyen pitäjien kansalaisjuhliin ja juhlien yhteiseen viestintään.

Kevätkaudella lastenkulttuurin tarjontaa kouluille ja päiväkodeille toteutui kaikkiaan 177 tapahtumaa, esitystä tai työpajaa. Ne keräsivät 4624 osallistujaa tammi-toukokuun aikana.

Koululaisten kulttuuripolku keväällä sisälsi muusikkovierailuja, kirjavinkkauksia, nelosten tanssipajat sekä työpajoja Taidemuseolla. Ohjelmassa oli myös mediapajat, elokuvaesityksiä ja konsertteja. yläkoululaisille. Päiväkodeissa vieraili teatteriesitys, henkilöstölle oli koulutuksia ja eskarifestareilla juhliittiin yhdessä.

Sisällöt toteutettiin yhteistyössä kansalaisopiston, kaupunginorkesterin, kirjaston, konservatorion ja museoiden kanssa ja palveluja hankittiin alan toimijoilta.

Kaupunginorkesteri:

Kaupunginorkesterin kevätkausi on sujunut hienosti. Orkesteri on tavoittanut paljon kuulijoita niin sinfonia-, viihde- kuin lastenkonsertein sekä kulttuurihyvinvointityön merkeissä mm. Kulttuurin Virrassa ja päiväkotivierailuin.

Myytyjen lippujen prosentuaalinen kasvu heinäkuun loppuun mennessä on 48,52 % viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Kokonaiskuulijoiden

prosentuaalinen osuus kasvoi 91,05 %.

Kesäkuussa orkesteri konsertoi yliopiston Promootio –juhlallisuuksissa. Heinäkuussa olimme soittamassa Ilosaarirockissa yhdessä Stam1nan kanssa ja heinäkuun lopussa taas harjoitteleimme Lieksan vaskiviikkojen kansainvälisiä trumpettikiilpailuja varten (konsertti 1.8.) Sekä Ilosaarirock että Lieksan vaskiviikkojen konsertti ovat tilauskonserteja.

Seutukirjasto:

Kirjastojen käyttö on alkuvuoden ja kesän aikana edelleen hieman noussut. Erityisesti tämän vuoden aikana lainausten ja käyntien määrä on kasvanut Rantakylän kirjastossa, joka muutti loppuvuonna 2023 takaisin remontoituihin tiloihinsa. Rantakylän toimintaympäristöön tuli väistötilavuosien aikana uusi koulu ja remontissa otettiin käyttöön myös omatoimi - nämä tekijät ovat myös lisänneet Rantakylän kirjaston vilkkautta.

Viinijärven kirjaston muutto väistötiloihin siirtyi alkukesästä elokuulle.

Valtakunnallisen e-kirjaston käyttöönotto huhtikuussa 2024 on tuonut kirjastojen asiakaspalveluun opastus- ja neuvontatehtäviä. Palautetta on tullut sekä hyvänä pidetystä e-palvelusta että palvelun kehittämisestä.

Kevään aikana Vaara-kirjastoilla toteutettiin vielä Demokratia Vaarassa –hanketta. Elokuussa 2024 alkaa Vaara-kirjastojen yhteinen Nuoret aikuiset keskelle kenttää -hanke, jossa kehitetään palveluja nuorten näkökulmasta.

Pääkirjaston vuokratuloista on siirtynyt Tilakeskuksen tuloiksi noin 21000 euroa, mitä ei ehditty ottaa huomioon talousarvion laadinnassa. Tämän vuoksi vuokratulojen tavoite ei tule täyttymään tänä vuonna.

Museot:

Museoiden alkuvuosi on mennyt suurten muuttojen merkeissä. Vappuun mennessä suoritettiin vuoden suurin muuttourakka, kokoelmakeskuksen muutto. Toukokuussa muutettiin Carelicumiin varastoidut esineet sekä Sortavalan pienoismalli kokoelmakeskukseen. Carelicumiin jäi ylisoutajan vene, joka siirretään kokoelmakeskukseen heinäkuussa.

Uudessa kokoelmakeskuksessa järjestellään museo-objekteja ja laitetaan esineiden sijaintitietoja kokoelmanhallintajärjestelmiin pitkään tulevien vuosien aikana. Kokoelmakeskuksen muuton takia pidettiin taidemuseo suljettuna helmikuusta kesäkuun puoleen väliin, mutta koululaisryhmiä ja erilaisia tilaisuuksia otettiin vastaan.

Kevään aikana valmisteltiin rakenteita taidemuseossa kesäkuussa avattuun Siirtymä – Sami Parkkisen -näyttelyyn. Näyttelyyn on suunniteltu kesän ajaksi monipuolinen oheisohjelma. Kävijöitä on kesäkuun loppuun mennessä ollut taidemuseolla, bunkkerimuseolla ja Mukulakadulla yhteensä 12 463 asiakasta.

Joensuun Bunkkerimuseo laitettiin toukokuussa valmiiksi kesän aukioloa varten ja bunkkerimuseon kesäkausi avattiin 26.6. MPK:n linnoitusleiri kunnosti bunkkerimuseon taisteluhautoja toukokuun lopussa.

Kaupungintalosta museoksi – hankkeessa on valmisteltu sisältöjä sekä näyttelyihin liittyviä kilpailutuksia Pohjois-Karjalan hankintatoimen kanssa. Huhtikuussa aloitettiin Arkeologinen kulttuuriperintö- ja MuseoNEXUS- hankkeet. Arkeologian hankkeessa kartoitetaan maakunnan ortodoksia kalmistoja ja MuseoNEXUS – hankkeessa osallistetaan nuoria aikuisia. Hanke liittyy kaupungintalon näyttelyihin. Museovirasto pyysi Joensuun museoita osallistumaan valtakunnalliseen Vertaiskehittämisen foorumiin MuseoNEXUS – hakkeen teeman takia. Osallistuminen edellyttää sekä lähi- että etäkokoontumisia eri puolilla Suomea. Hanke kestää kesään 2025 saakka.

Alueellisen vastuumuseon toiminta on edennyt suunnitelmien mukaisesti, ja ohjausta ja opastusta on annettu kaikkiin teema-alueisiin. Arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyen on lausuttu ennätysmäärä, lähes 200 lausuntoa. Viranomaislausuntoja on annettu myös rakennettuun kulttuuriympäristöön. Korjausrakentamisen saralla on pidetty mm. suurta suosiota saanut ikkunankorjauskurssi, alueellisessa museotyössä on mm. opastettu maakunnallisia toimijoita ja pidetty maakuntamuseopäivä. Alueellisessa taidemuseotyössä on mm. julkaistu Instagramissa ohjevideoita taideteosten käsittelystä.

Konservatorio:

Konservatorion alkuvuosi onnistui suunnitellusti ja konserttien sekä muiden tapahtumien osalta toiminta oli erittäin aktiivista. Tapahtumista voidaan nostaa esiin viidennen kerran järjestetty Taituri! - tapahtuma Pohjois-Karjalan jousisoittajille, harmonikan soittajien Harmonikan monet kasvot – tapahtuma, puupuhaltajien Puuponen-tapahtuma sekä 800 vierailijaa konservatoriolle houkutellut avoimien ovien päivä. Otsakorven säätiön tuella toteutettuja mestarikurssi- ja workshop- vierailuja oli kevään aikana lukuisia, joista mainittakoon oopperalaulaja Ville Rusasen, viulisti Reka Silvayn, pianisti Heini Kärkkäisen ja sähkökitaristi Ben Granfeltin vierailut.

Alkuvuoden aikana konsertteja järjestettiin 108 kappaletta, joissa oli yleisöä yhteensä lähes 10 000 henkeä. Konserteista voidaan nostaa esiin helmikuun lopussa järjestetty yhteiskonsertti kaupunginorkesterin kanssa. Konsertissa oli mukana yhteensä yli sata konservatorion oppilasta ja opiskelijaa. Sinfoniaorkesteriohjelmiston lisäksi konsertin ohjelmassa oli kaksi tilaussävellystä, joista toisessa kaupunginorkesterin muusikoiden kanssa esiintyivät musiikkiopiston lasten- ja nuorten jousiorkesterit ja toisessa nuorisopuhallinorkesteri Kopone.

Kansainvälinen toiminta oli kevään aikana ennen näkemättömän aktiivista. Erasmus+ - ohjelman myötä Joensuun konservatoriolla olivat vaihdossa opiskelijaryhmät Toledon ja Madeiran konservatorioista. Joensuusta kaksi opiskelijaryhmää oli vastavuoroisesti vaihtojaksoilla kyseisissä oppilaitoksissa. Lisäksi 8 opiskelijan ryhmä Madridilaisesta konservatoriosta oli mukana soittamassa huhtikuussa konservatorion sinfoniaorkesterin konsertissa.

Konservatorion oppilaat ja opiskelijat saavuttivat kevään aikana menestystä kansallisissa ja kansainvälisissä kilpailuissa. Gennadi Tinovitskii saavutti jaetun ensimmäisen palkinnon Kuopion pianokilpailujen 13–16-vuotiaiden sarjassa. Italia Award – harmonikkakilpailuissa Jere Rouvinen saavutti sarjassaan 1. palkinnon ja Aamu Riissanen sarjassaan 3. palkinnon.

Ammatilliseen koulutukseen haki kevään haussa yhteensä 55 hakijaa, joista pääsykokeiden jälkeen opiskelupaikan sai 19 hakijaa. Musiikkiopistoon haki oppilaaksi 170 hakijaa, joista 91 hyväksyttiin valintakokeiden jälkeen oppilaiksi. Ammatillisen koulutuksen hakijamäärässä on ollut ilahduttavasti pientä nousua viime vuodet. Erityisen ilahduttava oli musiikkiopiston hakijamäärä, jossa oli viimeisen 5 vuoden keskiarvoon verrattuna lähes 50 %:n nousu. Hakijamäärien nousu on hyvin positiivinen merkki molempien koulutusten tarpeellisuudesta ja kiinnostavuudesta.

Kansalaisopisto:

Kansalaisopiston alkuvuosi on sujunut suunnitellusti. Kesäkursseja vähennettiin ennakoidusti, joten kursseja toteutui 88 vähemmän kuin edellisellä vuonna vastaavaan ajankohtana. Kurssien vähentymisestä johtuen, myös opiskelijoita oli 713 edellisellä vuonna. Tunteja alkuvuoden aikana on toteutunut 22 753.

Opisto on kuluneen vuoden aikana järjestänyt tai ollut mukana yhdessä muiden toimijoiden kanssa 16 erilaisessa tapahtumassa esittelemässä toimintaansa. Tapahtumiin on osallistunut lähes 3000 kävijää.

Opisto on mukana Liikkuva Joensuu-ohjelmassa yhdessä liikuntatoimen, ISLO:n ja Pokalin kanssa. Yhteisenä tavoitteena on aktivoida seutukunnan kansalaisia liikkumaan ja huolehtimaan terveydestään.

Opistossa on Esteet nurin- hankkeen puitteissa tehty esteettömyyskartoitus Papinkadun tiloissa. Kartoitusta hyödynnetään tilojen suunnittelussa ja esteettömyyteen liittyvissä muutostöissä.

Opisto sai opetushallitukselta 51 098 €:n avustuksen Osaava arvioija – opettajien arviointiosaamisen ja arviointikulttuurin kehittämiseen 1.8.2024 alkaen. Omarahoitusosuus on vähintään 15 % hankkeen kokonaiskustannuksista (9 019 €). Hanke kestää 30.6.2026 saakka.

Liikuntapalvelut

Kesä-heinäkuu on ulkoliikuntapaikoilla vilkasta ja sisäliikunnassa hiljaisempaa aikaa. Tekonurmilla on käynyt vilskettä sekä pesäpallon että jalkapallon osalta. Viikoittain otteluja ja turnauksia on pelattu jopa useampia kymmeniä.

Mehtimäen alueella järjestettiin kesäkuun alussa maailman suurin lasten ja nuorten lentopalloturnaus Power Cup. Neljän päivän aikana pelattiin yli 5000 ottelua noin 300 kentällä. Kaiken kaikkiaan turnaus keräsi Joensuuhun lähes 10 000 lentopalloilijaa. Tapahtuman järjestelyt sujuivat moitteettomasti ja saivat laajalti kiitosta. Liikuntapalvelujen henkilöstö osallistui järjestelyihin laajalla rintamalla.

Perinteisesti Joensuun keskusurheilukentällä järjestetty yleisurheilun Motonet GP järjestettiin tänä kesänä lauantaina 20.7. Vuosien rutiinin turvin järjestelyt sujuivat hyvin ja yleisöäkin oli paikalla varsin mukavasti. Lisäksi keskusurheilukentällä on kilpailtu pienempien kilpailujen merkeissä useammankin kerran kesän aikana.

Mehtimäen alueella on lisäksi nähty erilaisia muita tapahtumia, kuten sirkus, tivoli sekä tietysti Ilosaarirock. Rockin järjestäjillä oli käytössään kaupungin tiloista niin jäähalli kuin Motonet Arenakin.

Loppukesästä käynnistyi myös Mehtimäen skeittipuiston remontti. Remontti on suunniteltu yhdessä paikallisen rullalautailuyhdistys RUJO ry:n kanssa ja sen on tarkoitus valmistua syksyyn 2025 mennessä.

Kesällä 2024 järjestettiin uimakouluja uimahalleissa sekä pitäjien uimarannoilla. Uimakouluihin osallistui 40 eri ryhmässä yhteensä 389 lasta ja nuorta.

Liikuntapalvelujen hallinnossa valmisteltiin tulevaa kautta jakamalla kauden 2024–25 sisäliikuntapaikkojen vakiovuorot.

Heinäkuun loppuun mennessä Joensuun Urheiluakatemiaan urheilijat ovat saavuttaneet 100 SM-mitalia. Kevään 2024 yhteishaussa Joensuun Urheiluakatemiaan valittiin yhteensä 94 uutta toisen asteen urheilijaa.

Mehtimäen liikunnan ja hyvinvoinnin testausasema -hankkeessa tarkennettiin tulevan syksyn suunnitelmia, aikatauluja ja tavoitteita. Syksyn isoimpia kokonaisuuksia ovat investointien toteuttaminen, testaus- ja mittausympäristön pystytys sekä laitteiden asennus testausasemalle. Syksyllä testaus- ja mittausympäristö sekä palvelut on tarkoitus rakentaa siten, että niiden pilotointi voidaan aloittaa loppuvuoden aikana.

Ikäihmisten liikuntaneuvonta Joensuussa -hankkeessa kesän ajaksi asiakkaille perustettiin matalan kynnyksen liikuntaryhmä, jossa tarjottiin monipuolisia liikuntamuotoja, kuten kuntopiiriä, sauvakävelyä, kävelyjalkapalloa ja koordinaatioharjoittelua. Ryhmään osallistui yhteensä 25 asiakasta. Liikuntaneuvontaryhmät olivat tauolla heinäkuussa, mutta yksilövastaanottoja järjestettiin myös kesän aikana.

Valmistelija: talouspäällikkö, taloussuunnittelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta päättää

- merkitä lautakunnan osavuosisikatsauksen ajalta 1.1. – 31.7.2024 tiedokseen
- hyväksyä muutokset taloudellisiin ja määrällisiin tavoitteisiin liitteenä olevan taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden taulukon sarakkeen MTA 2024 mukaisina
- merkitä tiedokseen investointien määrärahamuutokset liikuntapalveluissa pienennys 100 000 € ja museolla lisäys 23 000 €

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.